

L'ONZE DE SETEMBRE

Com els patriotes del 1714, els catalans d'avui es redrecen heroicament en defensa de les llibertats amenaçades

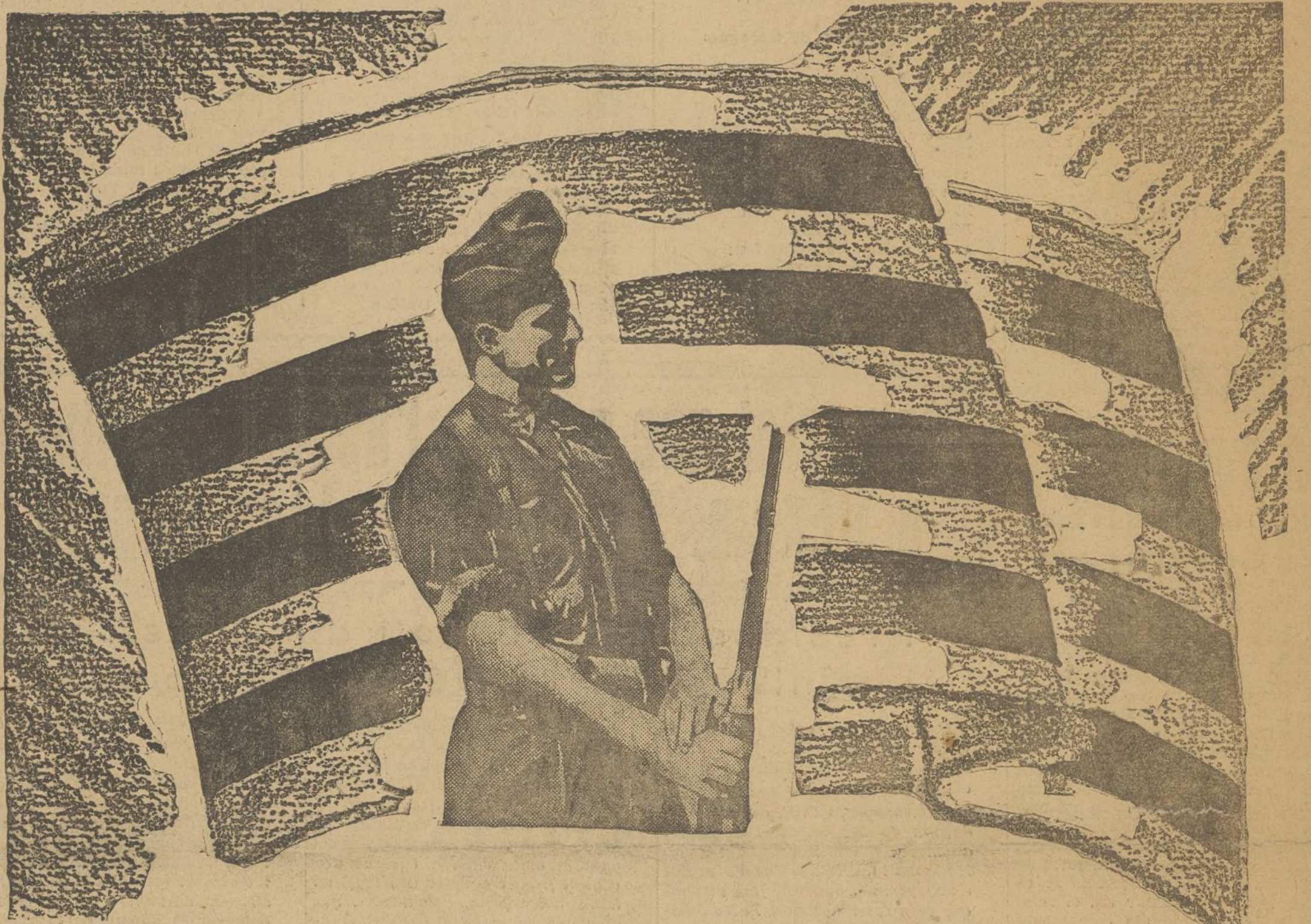
HAN transcorregut 224 anys d'ençà aquell memorable 11 de setembre en que Rafael Casanova queia mortalment ferit damunt el terraplè de la muralla de Jonqueres en defensa de les llibertats de la nostra terra, vilment trepitjades i escarnides per l'absolutisme més opressor.

En aquest aniversari, tot el poble de Barcelona tornarà a desfilar per davant l'estatua amb que l'heroi del 1714, amb la bandera de Santa Eulàlia a una mà i l'espasa en l'altra, esdevé un símbol que ens senyala el camí a seguir.

Com cada any, el poble català, en passar per davant el bronze del qui fou conseller en cap de la Generalitat, farà la prometença solemne de no descansar un sol moment fins haver assolit tornar a la nostra aimada Catalunya la seva genuïna personalitat.

Per tercera vegada durant la guerra que sostenim contra el pitjor enemic de les nostres llibertats nacionals, el feixisme, Catalunya, al peu del monument erigit al gloriós màrtir, llançarà un crit de guerra a mort contra els qui voldrien fer-nos retrocedir fins les èpoques ignominioses que conegueren la més tirànica i infamant de les opressions que hem sofert.

Avui Catalunya, fraternalment unida amb tots els germans dels pobles de tota Espanya, es troba, com aquells herois del 1714, de ple dintre la lluita contra l'esclavatge i l'humiliació. El nostre poder està fermament resolt a no deixar-se prendre de no el que tants sublims esforços li costa; i és per això, per aquesta fermesa que li dona la defensa d'una causa noble, digna i justa, que pot enriquir, de dia en dia, les pàgines glorioses de la nostra història amb nous capítols de gestes

PROLETARIS DE TOTS
ELS PATSOS: UNIU-VOS

treball

ORGAN CENTRAL DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA (Internacional Comunista)

EDICIO DE MADRID - Any I - N.º 8 - Dissabte 10 setembre 1938 - Preu: 30 cts.

2 CONDUCTES OBJECTIUS

Per LL. DURA

El dia 11 de setembre de 1938, els catalans d'avui es redrecen heroicament en defensa de les llibertats amenaçades. En aquest aniversari, tot el poble de Barcelona tornarà a desfilar per davant l'estatua amb que l'heroi del 1714, amb la bandera de Santa Eulàlia a una mà i l'espasa en l'altra, esdevé un símbol que ens senyala el camí a seguir.

TEMPS MODERNS

—Que venen a civilitzar-nos!...

CATALANS!

"TREBALL"

Preu de subscripció: 9 pts. trimestre. Es prega a tots els subscriptors trametin les quantitats corresponents a carrer Conde de Aranda, 1.

L'ENEMIC ATACA RABIOSAMENT LA NOSTRA TERRA AIMADA

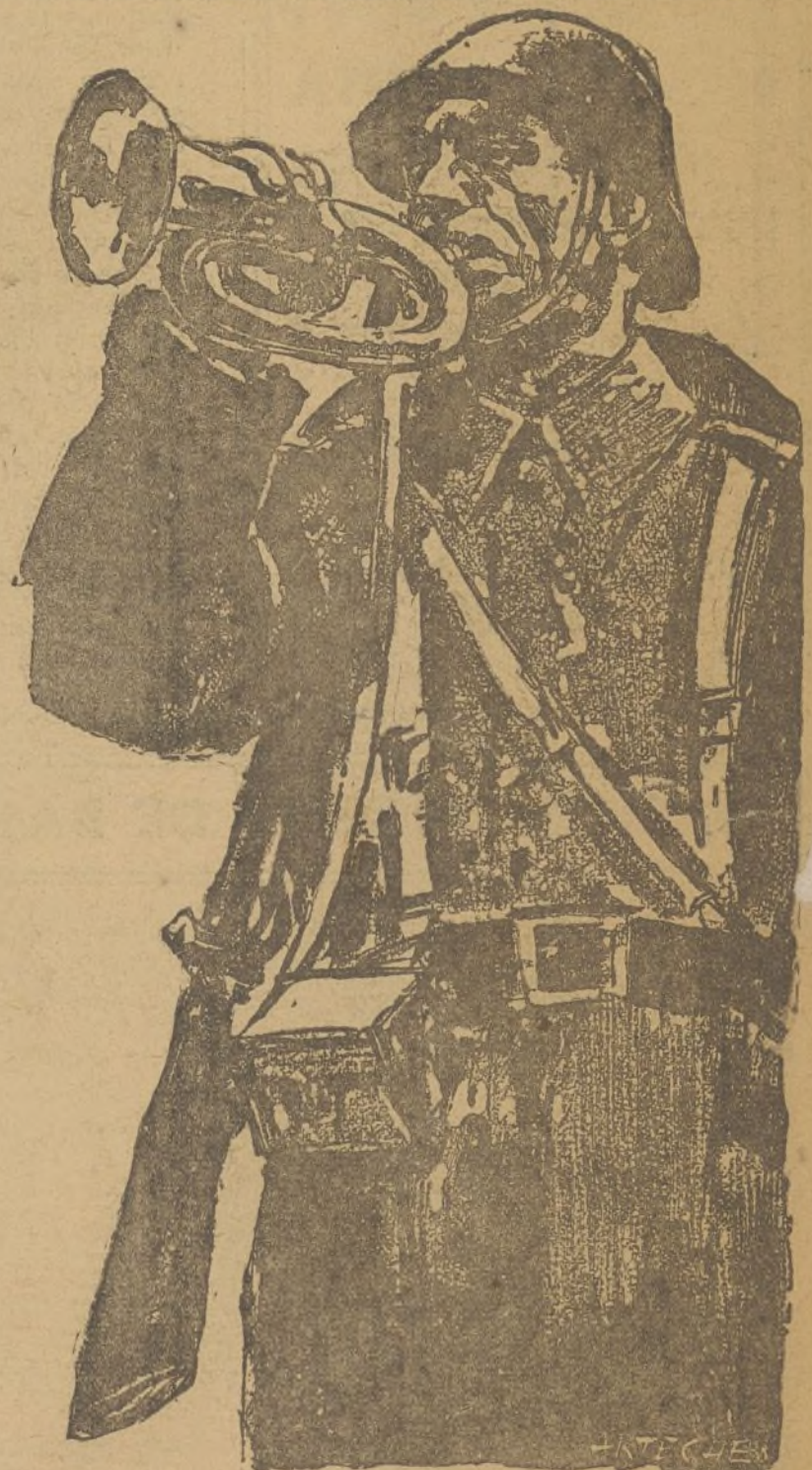
CAL APORTAR-LI EL NOSTRE AJUT!

Totes les forces, tot el material que burlant una vegada més la putrefacció no intervegnió han amuntegat els països feixistes al sector de l'Ebre durant aquestes darreres setmanes han estat ara posades en joc simultàniament, donant a la lluita un caràcter veritablement dantesco.

El combat que aquesta dies se succeïxen en cap dels fronts s'han desenvolupat en el transcurs de la nostra guerra.

L'enemic fa el màxim esforç que és capaç de realitzar en aquests moments. La seva artilleria, els seus avions vomiten torrents de foc i de ferro sense parar, mentre els seus soldats són portats a la mort certa, inevitable, per tal de guanyar uns metres de terreny. Però no desisteixen perquè la magnífica gesta portada a cap en aquest sector per l'Exèrcit Popular ha estat per a ells una sotragada formidable que ha repercutit a les cancelleries de tot el Món, i de la qual, en aquestes hores de tensió internacional, necessiten desquitar-se'n de la manera que sigui, com a base de nous xantatges a esgrimir davant la fermesa, que, finalment, comencen a adoptar les democràcies occidentals.

Per això la seva ofensiva d'ara és més rabiosa que totes a les quals s'han lluitat anteriorment. Però aquests homes per als quals no hi ha paraules d'elogi i d'admiració prou vibrants, aquests homes gloriosos del no menys glorios

riós Exèrcit Popular, amb un heroisme que no té forma d'esser expressat, resisteixen l'allau dels invasors amb un coratge, amb un entusiasme, amb un ardor, amb una dosita tan extraordinària de valentia i d'abnegació, que són la garantia més ferma del nostre triomf final.

En aquestes batalles intensíssimes i impressionants que no podrà mantenir, l'enemic pot trobar-hi la seva desfeta immediata. Ara més que mai cal portar al seu límit la nostra resistència; cal aturar l'empenta en la qual els invasors s'hi juguen una carta importantíssima, que pot tenir una transcendència més gran encara.

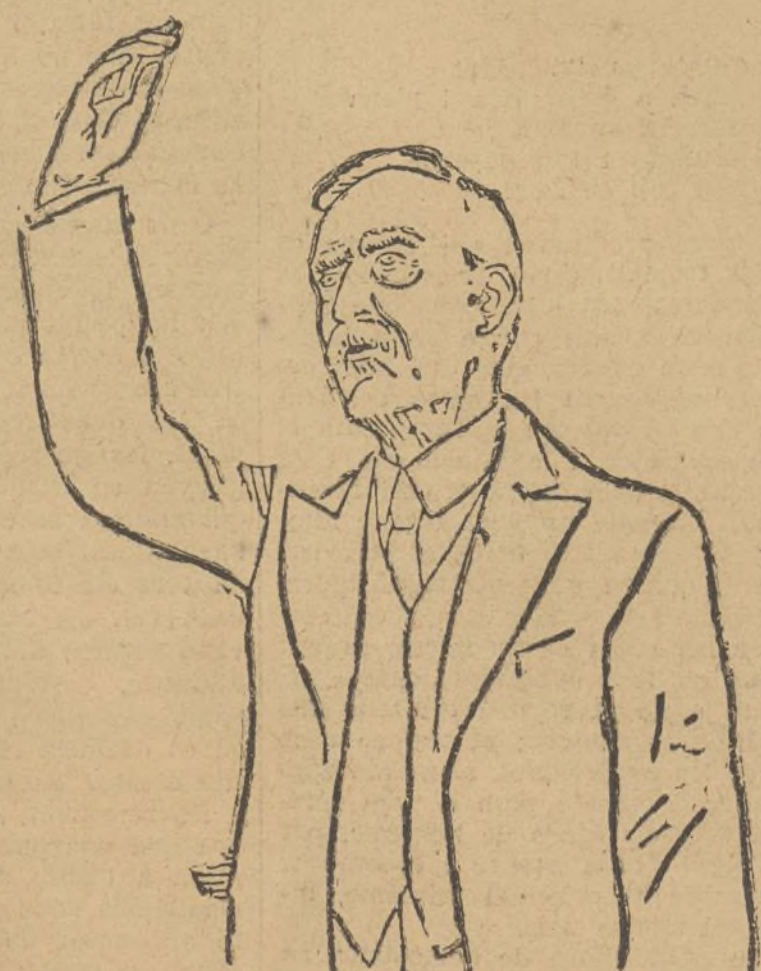
Els catalans que lluiten a la zona Centre-Sud han de reaccionar virilment, fent-se dignes d'aquestes gestes heroiques que porten a cap els seus germans, els de tots els pobles d'Espanya, a la seva aimada Catalunya. A l'heroisme amb que la defensa, sense escatimar la seva generosa sang, han de correspondre-hi amb igual abnegació i entusiasme, fent que la seva solidaritat es tradueixi en un ajut ràpid i eficaç.

Combatents catalans de Lleiant, d'Extremadura, del Centre, d'Andalusia, de tots els sectors compresos dintre la zona Centre-Sud: el vostre comportament, prenyat d'actes de singular heroisme, ha d'esser, cal que en aquests moments sigui, un estímul, un alient, un factor moral per als vostres germans de l'Exèrcit Popular que dintre el territori català es cobren de legítima glòria defensat la independència d'Espanya i les llibertats de Catalunya ante el feixisme estranger ens vol arrabassar!

Preparant-se pel pla de retirada de combatents estrangers.

FRANCESC MACIA

El primer president de la Generalitat recobrada, l'esperit del qual, en aquestes hores de tanta força històrica per a Catalunya, acompanya els nostres combatents en la seva lluita per a les llibertats pàtries que uns mal nascuts han venut vergonzosament al feixisme estranger que avui llença tones de metralla contra els nostres millors fills i assassina bàrbarament les nostres dones, els nostres vells i els nostres infants.

PAU CASALS

Pau Casals, l'il·lustre violoncel·lista català, que s'ha cobert de glòria pels millors escenaris de tot el Món, i ha merescut els aplaudiments més entusiastes dels auditoris més intel·ligents i els millors elogis dels crítics més autoritzats, ha tingut un gest que si bé no podia produir-nos cap mena de sorpresa venint d'ell, no per això volem deixar de destacar com es mereix.

El prestigiós artista va a destinar el producte íntegre dels concerts que va a donar a l'estranger a obres benèfiques a favor dels nostres infants, amb la qual cosa posa una vegada més de relleu el seu abrandat antifeixisme, el qual, d'ençà la guerra, l'ha fet rebutjar categòricament totes les ofertes que li han estat fetes per part dels països que estan sotmesos al feixisme.

L'art de Pau Casals no pot manifestar-se dintre els cercles oprimits pel feixisme. El seu art és lliure, com vol ésser-ho el poble que s'honora amb fills d'una enteresa i d'una dignitat tan exemplars com el d'aquesta gran figura mundial que posa per damunt de tot la seva condició de català i d'espanyol, la qual només els renegats poden vendre's als invasors.

Mentre l'heroisme dels nostres combatents s'ageganta cada dia, els soldats feixistes han d'esser castigats per negar-se a entrar en foc

Ayuntamiento de Madrid

BARCELONA

La sol·licitud entre el front i la perseguida va caducant en augment. Va haver-hi un temps—que ja comença a esfumar-se en la llunyania—en que mentre a les trinxeres es vessava generosament la sang dels defensors de les nostres llibertats, la capital catalana dormia en una letàrgia suïcida. Avui les coses han canviat totalment. Avui Barcelona sent i viu la guerra. Enfebrada en el treball, aporta, amb un dinamisme admirable, tot el seu ajut als germans que te al front lluitant per la independència d'Espanya i les llibertats catalanes.

Els combatents s'han donat compte d'aquest canvi d'època fa temps. El seu reconeixement l'han vingut posant de manifest un dia darrera l'altre en actes com els que s'han celebrat recentment amb motiu de l'arribada d'una comissió de soldats que, en representació del glorios Exèrcit de l'Ebre, lluraren tres camions de queviures a una fàbrica d'indústries de guerra, com a demostració de la unitat d'esforços i cooperació espiritual en la lluita que sostenim contra l'invasor.

Avantguarda i perseguida estan avui plenament identificats. Amb la seva unió i la de totes les forces antifeixistes del país, la batalla definitiva només pot tenir un guanyador: la República espanyola!

Delegació de la Generalitat de Catalunya a Madrid

Ha estat instal·lada a València la primera Delegació del Secretariat d'Ajut al Combatent, que la Generalitat de Catalunya té el propòsit d'extendre a totes les poblacions d'importància militar del territori comprès dins la zona no-catalana.

El Secretariat d'Ajut al Combatent de València té al seu càrrec la recepció i distribució a tots els fronts dels següents procedents de Catalunya, així com expedició al territori català.

Un altre dels serveis importants que presta l'esmentat Secretariat és el d'informar i gestionar tot el relacionat amb l'embarcament dels combatents que disfrutent permís, per ésser declarats inutils, com per qualsevol altre motiu, tenen necessitat de traslladar-se a Barcelona.

El Secretariat d'Ajut al Combatent de València té les seves oficines provisionalment a l'avinguda de Nicolau Salmerón.

treball
LLOCS DE VENTA
A MADRID:

Libreria Internacional núm. 7
Santa Ana, 10

Libreria Internacional núm. 8
Puerta del Sol, 8

Libreria Internacional núm. 5
Velázquez, 35

Libreria del Partido Comunista
Atocha, 62

PANORAMQUES DE BARCELONA

La històrica plaça del Rei.

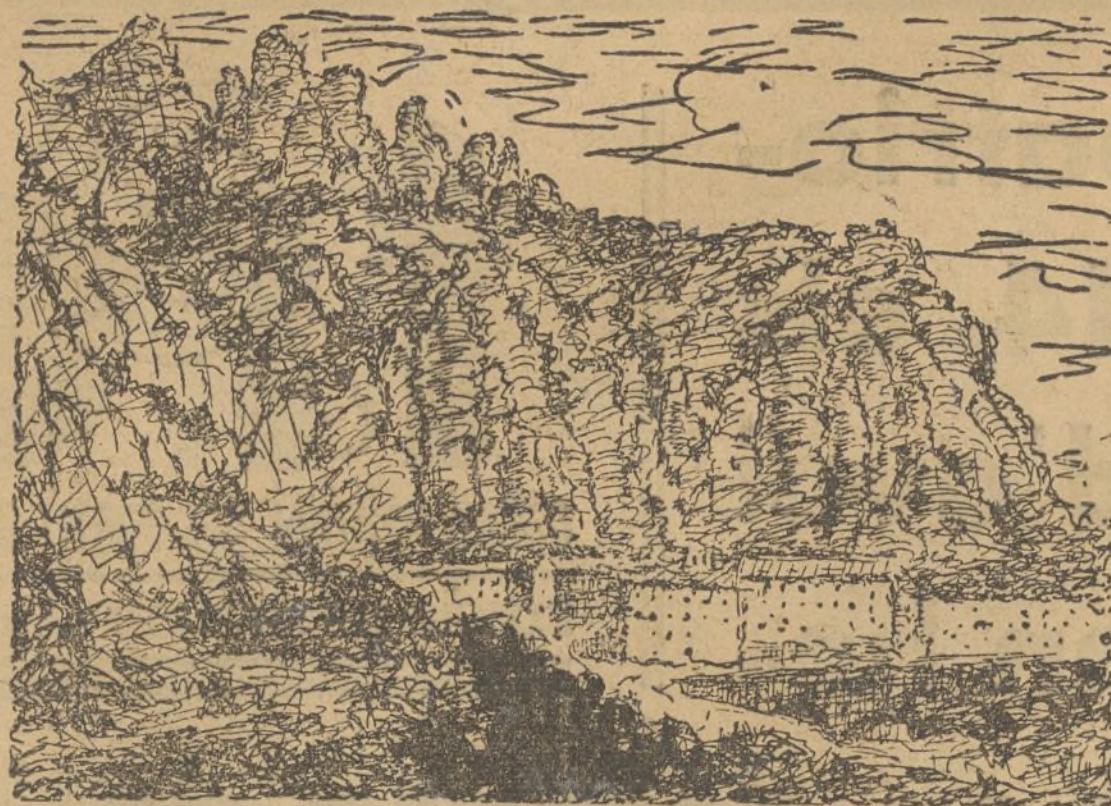
DON JAUME A SANT JERONI

(FRAGMENT)

Per veure bé Catalunya, Jaume primer d'Aragó puja al cim de Sant Jeroni a l'hora en què hi surt lo sol: quin pedestal per l'estàtua! pel gegant, quin mirador! Les àguiles qui hi naven al capdamunt li fan lloc; sols lo cel miraven elles, ell mira la terra i tot; que gran li sembla i que hermosa l'estimada del seu cor!

Té en sol cel ocells i àngel, en sos camps vèrgens i flors, en sos aplecs l'alegria, en ses famílies l'amor, té guerrens en ses muralles, naua velers en sos ports, naua de pau i naua de guerra frisosos de prendre el vol. Les ones besen ses plantes, l'estrella besa son front sota un cel d'aïles immenses que és son reial pavelló. En son tron de muntanyes té el Pireneu per redós, per cotxi verdosos boscos, per catifa prats de flors per on juguen i s'escoren rieres i rierons, com per un camp de maragdes angules de plata i or.

Del Llobregat veu les ribes, les marjades del Besòs que conel per les arbrades com les roses per l'olor. Los vilatges a llur vora semben ramats de moltons que abourant-s'hi a la vesprada hi esperen la llum del jorn. Llana li parla de Lleida, que el graner de Roma fou; Albiol, de Tarragona, tan antiga com lo Món; Puigmal, de dues Cerdanyes,

talment dos castells de flors; Montseny, de Vic i Girona; Albera, del Roselló; Cardener, de ses salines; Urgell, de ses messes d'or; Montjuïc de Barcelona, la que estima més que tot. Tot mirant a Catalunya s'ha sentit robar lo cor:

—Què puc fer per ma estimada —va dient tot amorós—, si del cel vol una estrella, des de aci l'abasto jo?

—No vol del cel una estrella —una veu dolça respon—; la més bella que hi havia si li és posada al front.

Torna-li dues germanes que prengué el moro traïdor;

una amant a collir perles vora la mar de Montgó, l'altra nadant entre els cignes prop d'on volava el voltor. Ell gira els ulls a Mallorca, l'albira com un colom, nedant entre cel i aigua, vestida d'un raig de sol; a València no l'albira mes albira sos turons que de l'hort de la sultana són muralles i miradors, se n'arrena de l'espasa i aixeca sa veu de tro:

—Germanes de Catalunya, i encara porten lo jou? Rei moro que les tens preses, jo et vull veure a mes genolls.

JACINT VERDAGUER

Memorial que adreça l'apostol Santiago a l'Excm. Senyor Don Joan Negrín

President del Consell de Ministres i ministre de la Defensa Nacional

Excm. Senyor: Permeteu-me la V. E. que sol·liciti la vostra ocupadíssima atenció per a un cas de necessitat personal.

Segurament la V. E. es recordará de mi. Jo soc l'apostol Santiago, anomenat també Santiago el Gran. He gaudit durant molts de segles d'una fama grandiosa, fins al punt que vaig ésser anomenat Patró d'Espanya i, per si això fos poc, Patró de la Cavalleria espanyola, cosa una mica incongruent, puix jo creia que qui era Patró del tot, ho era automàticament de cadascuna de les parts. Vaig venir a quedar així en la còmica situació d'aquests establiments titolats Hotel d'Anglaterra i de Londres, els propietaris dels quals creuen, sens dubte, que Londres no forma part d'Anglaterra.

Referenciant les cròniques que jo vaig aparèixer en la batalla de Clavijo montat en un cavall blanc, tant moros per ajudar als cristians. Com que d'això ja fa tant temps, no recordo exactament què va passar, però estic segur que si vaig estar a la batalla, seria per a pregar a Déu pel triomf dels cristians, o per a demanar-li que aminorés el vessament de sang, o per a predicar als moros la bona doctrina. En fin, per qualsevol cosa menys matar moros, puix els meus companys i jo mai sapiguérem matar a ningú, ni tant sols als perversos. El nostre Diví Mestre ens havia ensenyat que Déu no vol la mort del pecador, sinó que es converteixi i visqui. El cas és que la posteritat em considerà com gran genet i fins em popularitzà amb el renom, fins a cert punt ofensiu, de "Santiago Mata-moros". En aquesta disposició fou

divulgada la meua imatge per tot arreu. Em passa igual que al meu amic Sant Jordi, genet com jo—en cara que pertanyent a llancers—i que també va combatre els moros. Fins a la Generalitat de Catalunya deuen haver-hi retrats seus entrepallats al culte catòlic. I si bé ara està al front d'aquesta institució un home dolentíssim, dolentíssim, que crec que es nomena Lluís Companys, ha respectat la seva efigie i fins el culte públic que els catòlics li tributen, puix diu que ell no ja amb poder per a rompre tradicions seculars del seu poble, tant si les comparteix com si no les comparteix. Sens dubte per aquest acte d'imparcialitat, els catòlics tenen a Companys en gran estima i canten les seves alabances per tot arreu.

Tenia jo a Santiago de Compostela una caseta senzilla i modesta, però ben aranjada. Per allí desfilava d'encara fa molts segles molta gent en funcions de pietosa devoció, i una vegada a l'any es presentava un senyor molt important, ningú menys que el governador civil de la província, el qual, suant la gota grossa, perquè li feien anar a gaudir de juliol amb una casaca acolorada, em feia l'ofrena d'unes monedes en nom del rei. Confesso que això no vaig acabar d'entendre jo mai. Diners a mi! Precisament els meus companys d'apostolat i jo erem gent descurada i un xic bohèmia, que jamai varem fer apress dels bons materials i menjaven i dormíem a qualsevol lloc, de qualsevol manera. Nostre Senyor Jesús crist tenia una veritable obsessió contra les riqueses i contra els ricis, i va arribar a dir que aquest topir amb no se quins dificultats per a entrar al regne dels cels. Recordo que una vegada entrà a un temple, trobà allí uns mercaders que feien llurs negocis i els expulsà a aurriacades, dient-els-hi coses menudes. No es pot figurar la V. E. que Crist va armar allí. Precisament des d'aleshores, quan es produïa una gran batuda, es costum dir que s'arma la de Déu és Crist.

I no solament això. Precisament sobre les ofrenes als altars i sobre la conducta dels qui les fan, pronuncià condemnacions inesborrables. El meu amic Sant Mateu les recollí en el capítol XXII d'un llibre molt curiós que te publicat. El Mestre condemnava, entre altres moltes coses, als escribes i jariesus hipòcrites que pagaven delme fins dels comils, mentre abandonaven la justícia, la misericòrdia i la bona fe. Cada vegada que venia el governador amb els seus diners jo recordava aquest passatge i deia per mi: "De bona gana renunciaria jo a aquests diners, solament amb que aquest senyor de la casaca no falsifiqués les actes electorals, no consentís cap detenció il·legal, evités la mendicitat i combatís la tuberculosi". Recordo que soo mol estrany. Jo no prenia cada vegada que veia arribar algun pobre dona a entregar-me un petit ciri de cinquanta cèntims per a demanar-me amb llàgrimes i angustia, que salvés la vida a un infant.

Perdoneu-me la V. E. aquesta digressió i anem al que importa. És el cas que el meu retrat fou sempre el d'un cavaller montat en avari corcer blanc i la meua actitud la de brandar una tremenda espasa i perseguir a podrits esquadrons moros que es desmanen davant la meua presència. El cavall aixava amb les seves potes davanteres un moro endarrerit.

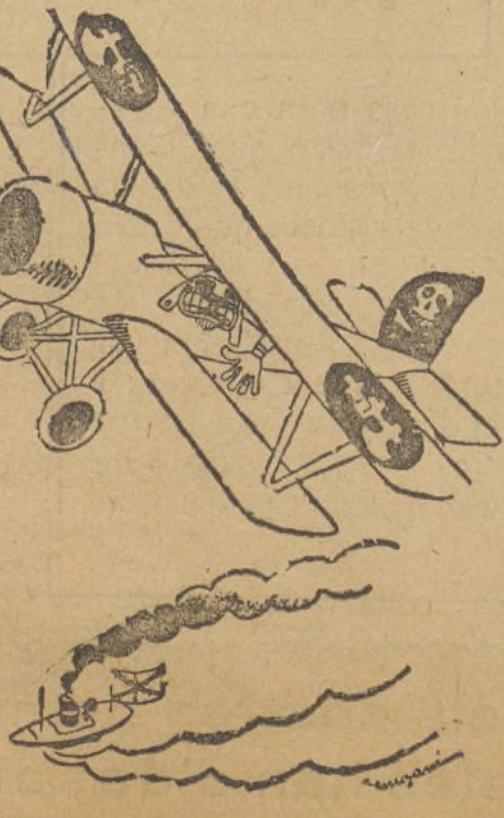
Jo estava tan tranquil amb aquesta secular encarnació inconfundible, però ara resulta que me

catòlics espanyols porten entre mans no se quin greu empeny i han criat per tal que els auxiliïn aquests mateixos moros als quals els cristians expulsaren d'Espanya després d'una lluita de set segles. M'asseguren que han canviat molt i que ara són uns cavallers polítics i cortesos, que fan la guerra amb absolut desinterès, preocupats de defensar el dogma de l'Immaculada Concepció, i que per això es mostren especialment atents a respectar l'honestetat de les dones. De totes maneres, a mi se'm crea una situació difícil, perquè si els moros han vingut a Espanya en defensa dels cristians, com avara jo a seguir perseguint i matant moros des del meu cavall blanc? Calia optar entre els moros i jo. Per fortuna, els meus devots trobaren una solució ecclèstica i posaren a la venda un noi retrat meu amb una llegenda a dalt que diu: "Visca Espanya!", i una altra al costat esquerre que diu: "Deu centíms", a l'objecte que no s'oblidés que fins les més altes empreses humanes tenen cert matís prosaïc. A l'estampa han desaparegut els moros, tots els moros, així el caigut a terra com els esquadrons fugitius. I conservo l'espasa, però no en posició d'atacar ningú, sinó en la segona actitud de la salutació militar que fan amb ella els oficials contemporanis. Per que es veu, jo abans estava a la plantilla dels Dragons de la Mort i ara se m'ha traslladat a la unitat distingidíssima dels Husars de la Princesa. Ja no cavalejo sobre aquesta terra miserable, sinó damunt els nivells, cosa que vaig agrair perquè ho trobava més d'acord amb la meua significació evangèlica, si bé per cavare era bon tros més difícil la marca, especialment en el trot llarg.

Tot just havia jo començat a acompanyar-me en aquesta novíssima representació quan vaig ensopegar amb un setmanari, crec que de Sant Sebastià, titolat "Flecha", subtitulat "Arriba España!", i qualificat de nacional-infantil. Allí apareix el meu cavall blanc, però qui va damunt d'ell no soc jo, sinó un moro!, el qual enderroca d'una pistoletada a un soldat republicà espanyol. Per tan estrany conducte he vingut a assabentar-me que he estat destituït del meu càrrec, si bé ningú m'ho ha comunicat per ofici ni s'ha publicat la cessantia a tots els periòdics oficials. Aquest mal tracte em fereix profundament, puix jo no

tué just havia jo començat a acompanyar-me en aquesta novíssima representació quan vaig ensopegar amb un setmanari, crec que de Sant Sebastià, titolat "Flecha", subtitulat "Arriba España!", i qualificat de nacional-infantil. Allí apareix el meu cavall blanc, però qui va damunt d'ell no soc jo, sinó un moro!, el qual enderroca d'una pistoletada a un soldat republicà espanyol. Per tan estrany conducte he vingut a assabentar-me que he estat destituït del meu càrrec, si bé ningú m'ho ha comunicat per ofici ni s'ha publicat la cessantia a tots els periòdics oficials. Aquest mal tracte em fereix profundament, puix jo no

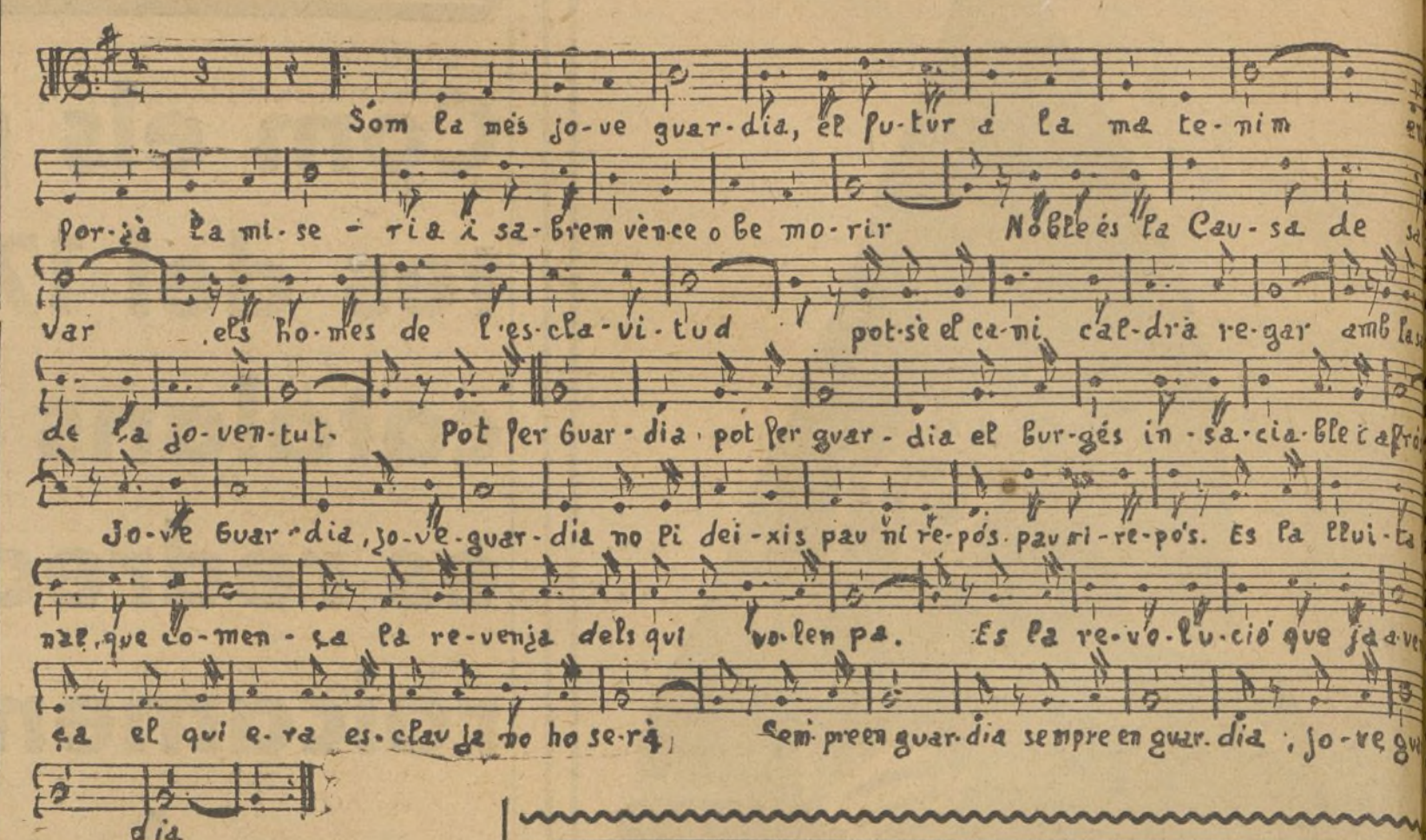
ALES DEL CRIM

Mira, un altra vaixell anglès. Ara

HIMNE DE LA JOVENTUT

(JOVE GUARDIA)

Som la més Jove Guàrdia, el futur a la mà tenim. Es forja la misèria i sabrem vèncer o bé morir. Noble és la causa de salvar els homes de l'esclavitud potser el camí caldrà regar amb la sang de la joventut.

Pot fer guàrdia, pot fer guàrdia, el burgesí inacabable i afros. Jove guàrdia, jove guàrdia.

no li deixis pau ni repòs. Es la lluita final que comença, la revenja dels qui volen pa. Es la revolució que ara avança, el qui era esclau ja no ho serà.

Sempre en guàrdia, sempre en guàrdia, jove guàrdia.

Som fills de la misèria, ella, rebel, ens alletà. Odiem la tirania que els nostres pares explotà. Prou fan, prou ombres, prou patir els qui treballen menjant, l'opressió ha de finir, nostres les fàbriques seran.

Pot fer guàrdia, pot fer guàrdia, etc.

Pels carrers i les places passaran masses triomfants. Davant la guàrdia roja els opressors tremolaran. Som fills de Lenin; vostre egoisme i crueltat el comunisme ha d'ocórr, amb el martell i el cop de falç.

Pot fer guàrdia, pot fer guàrdia, etc.

he fet res per a merèixer. Ademés, soc víctima d'una irritant desigualtat, ja que a una gran senyora, boníssima, la Verge de la Macarena, l'han assignat a Sevilla a general de divisió, passejant la pels carrers amb la falça propia d'aquest grau. I em sembla que la seva carrera militar no es pot comparar amb la meua.

Això de matar el soldat republicà encara m'ho explico, perquè la veritat és (perdoneu-me la V. E.) que aquestes gent que te la V. E. a les seves ordres són horripilants. Com seran que fins el Primat d'Espanya es fecta de fer-los la guerra en unió dels alemanys! La començació papal al nazisme no comença per a res. N'hi ha prou amb saber això per a comprendre com serà aquesta guerra a la qual la V. E. s'esforça inútilment en governar.

En fi, això no és del meu compte. El que m'importa és arranjar la meua situació, cosa de veritat intrínseca. Si desmonto el moro i pujo al cavall per a matar el soldat, que segurament estarà batejat i que també pot ésser catòlic, vaig a quedar molt en entredit, puix es dirà que tant se m'ha donat matar moros com cristians, segons bifa el vent. Si cerco un altre cavall i torno al meu vell ofici de fer vèncer els moros, tinc por de no aconseguir-ho, perquè adéu n'hi ha molt més que a la batalla de Clavijo i no podria consumir el meu propòsit si no venien al meu ajut aquesta èsser proferiosos, que crec que s'anomenen Mija, Rojo, Sarabia, Lister, etcètera, el qual seria prou perquè es tornessin contra meu els qui abans m'adoraven. I si em quedo quiet i a peu em diuen que soc un "riu", que no vull estar malament amb ningú i que estic humil·lant-me per a tornar a l'escalafó.

En situació tan apretada, m'ha semblat el més segur i decorós apartar-me del camp en que es produeixen tan greus contradiccions i tornar a exercir la meua professió, oferint a la V. E. la meua espasa en la posició de la primera estampa o en la de la segona, com la V. E. vulgui.

Per aquestes consideracions, SUPLIJO a la V. E. se serveixi conferir-me l'empuny de capità de carrabiners. Naturalment, d'infanteria.

SANTIAGO APOSTOL
Ex-Patró d'Espanya i capità de Cavalleria retirat.
(De La Vanguardia.)

Catalunya triomfant tornarà a ésser rica i plena endarrerida aquesta gent tan ufana i tan superba. Bon cop de falç!

Oh terra productiva que un dia et vegeres trepitjada per la reacció i la traïció d'uns mals espanyols que s'alcearen en armes per a esclavitzar-te! Un mal d'estiu, quan els bons espanyols agafaven les eines del treball i ena adreçaven al camp sota el sol acalaporador i regaven els teus sols amb la suor del nostre front, empujant l'aixada amb les mans al·lores i rústegues adaptades al color de la terra, quatre generals monàrquics, fent traïció a la seva pàtria, feren empujant les eines destructores, regant de sang els teus encisadors camps.

Avui ja no et reguen els teus fills amb la suor del cos; et reguen amb sang de les seves venes, abonant amb metralla, defensats pam a pam i resistint tots els atacs de l'enemic, per quan sigui l'hora atacar i escombrar per sempre el criminal feixisme, invasor del nostre país.

Ha arribat l'hora de demostrar, no amb paraules, sinó amb fets, del que

ELS COMBATENTS

ENS ESCRIBIM

Oh noble Catalunya! Terra sana i fèrtil. Pàtria meua que em vares ensenyar a ésser lliure i em forjares per a ésser lluitador d'un poble que no consentirà mai ésser devorat per la bèstia feixista!

Terra de pau i de progrés, que sempre has fet pagar car tot atreviment d'humiliar-te i fer-te esclava!

Has sapigut infiltrar dintre les venes dels teus fills quan gran és la llibertat de l'home, el qual havia estat anys i anys esclavitzat i lligat per les cadenes cruels de l'opressió que un dia saberes rompre, llurant als teus fills, demostrant al Món el que és i val la terra catalana!

Jo, avui lluny del teu costat i junt a b'altres camarades combatents d'altres pobles d'Espanya, segueixo pas a pas la trajectòria del teu gran esperit combatiu, tancant les portes a la invasió italo-germànica, la qual no aconseguirà veure realitzat el seu ignominios desig d'ambició, apoderant-se de tu, tan odiada per les castes semifeudals de l'estat que vivim.

Em recordo dels camarades caiguts per l'emancipació total del proletariat, perseguit, empresonat i assassinat per la criminal "lei de fugues" a Barcelona; companys nostres que mai oblidarem, com son Evello Boal, Salvador Seguí, Francesc Layret i d'altres, caiguts a mans dels pistolers a sou dels grans latifundistes i dels grans propietaris, els quals tenien el seu niu a Barcelona, sota el nom de Sindicat de Sant Isidre, amb la seva banda capitanejada per Martínez Anido i Arlegui, la gent de la traïció i del despotisme.

Com a català i com a espanyol, em sento més orgullós que mai, perquè se que empujant el fusell i defensant el terreny que el Govern del Front Popular i la Història m'ha confiat defenso les teves llibertats i els teus ideals.

Oh terra productiva que un dia et vegeres trepitjada per la reacció i la traïció d'uns mals espanyols que s'alcearen en armes per a esclavitzar-te! Un mal d'estiu, quan els bons espanyols agafaven les eines del treball i ena adreçaven al camp sota el sol acalaporador i regaven els teus sols amb la suor del nostre front, empujant l'aixada amb les mans al·lores i rústegues adaptades al color de la terra, quatre generals monàrquics, fent traïció a la seva pàtria, feren empujant les eines destructores, regant de sang els teus encisadors camps.

Avui ja no et reguen els teus fills amb la suor del cos; et reguen amb sang de les seves venes, abonant amb metralla, defensats pam a pam i resistint tots els atacs de l'enemic, per quan sigui l'hora atacar i escombrar per sempre el criminal feixisme, invasor del nostre país.

Ha arribat l'hora de demostrar, no amb paraules, sinó amb fets, del que

és capaç un poble que no veu colònia de cap potència guerrera, és major d'edat per a saber res per si sol.

Camarades! A les armes és i al treball els demané!

Es la lluita final que comença, saber-la aprofitar.

Visca la República! Visca l'Espanya Popular!

2 CONDUCTE OBJECTIV

(Ve de la primera pàgina.)

conseqüència del resultat de aquella creença i per les pèrdues sofertes, que es redueixen augmentat pel despit dels trau invasors, en la població civil; i que la consecució d'aquell objectiu les forces estrangeres, mobilitats el nostre poble, el qual, en sentit de l'invasor, vibrava i posava a totes les seves energies, creant indústries de guerra necessàries, bastir el nostre gloriós Exèrcit.

Franco desconfia el valor de treu poble i el factor determinant de la seva reacció col·lectiva i per son error, fonamentalment polític, la resistència que manté viv el Exèrcit de la República, li ha estat que no pot vencer i que què duri la guerra, més gran serà la derrota. Per que de tant en tant llança la idea d'un possible acord si aconseguís uns existis tan esots. Ell sap que qui governa per de la força coercitiva necessària "bombes i platillos" per mantenir en una posició que, malgrat tot, talment falsa, i voldria arribar a pacte que no li reportaria els dics d'una derrota; però el nostre vern, el Govern d'Unió Nacional, recomana resistència, fa de l'enemic i la seva desesperació.

Com també sap que les guerres guanyen militar i moralment. I l'aliment la victòria, està en noson com ho pal·lissa una experiència d'anys a través dels quals s'ha tractat a bastament quina era la font de les dues perseguides; i al moment, les guerres no es perden, guayuen en batalles de més o menys quilòmetres de terrenys conquerits. l'art militar està regit per una llei en tots els temps és norma de ducta en els exèrcits, de confusió visió futura; a l'enemic se evapen hilant-lo, destruint-lo, desgastant seves energies i és en l'últim oon es decideix la guerra. I aquest tim combat encara no ha estat lliure.

Darrerament, els comunicats de rra que ens parlen de l'ofensiva miga a l'Ebre demostren, amb eloqüència, que el nostre Govern té necessitat d'enganyar per a al nostre poble; la seva parla és desprovista de subterfugis, mesura la que convé a un poble que ha mostrat llur tremp i que confia mateix.

Com no és possible mirar envia nostra amada Catalunya sense una sana alegria, si al nostre es troba el factor determinant victòria?

El reflex de la confiança del hispànic en si mateix és la comen en el Govern d'Unió Nacional, possible, amb la seva magnífica, ció, la resistència del nostre Exèrcit, i per tant, la liquidació l'enemic.

BUTLLETI DE SUBSCRIPCIO

Nom i cognoms

Adreça

Desitjo pagar per (1)

(1) Trimestres, semestres.

LA CULTURA CATALANA AL FRONT

Al cap de poques setmanes que la guerra feia via, arrossegant barrejar vides humanes i destruint llocs, el Govern de Catalunya, saturat d'aquella guerra català que ens llegaren els nostres ascendents, estima oportú crear uns Serveis de Cultura al Front.

La guerra no deixava entreveure pas fi, ans es preveia una lluita llarga que ens imposaria tota mena de sacrificis.

La Conselleria de Cultura del Govern català s'adonà immediatament d'un problema, que va adherir a totes les guerres, el de manejar amb destresa el futur, el funcionament d'una metralla, com cal agafar l'embranchement per a llançar amb eficàcia una bomba; el soldat s'ensinistra fàcilment en la tècnica del funcionament de tot l'armament bèl·lic. Però les conflagracions sempre en detriment de la cultura són un problema.

Tots els sabem abastament els perills de la vida de trinxera; aquelles mores són un enemic comú per al nostre poble.

Imposat, doncs, el Govern català de la presència d'aquell perill, cerca el remedi efectiu per a contrarestar-lo i posar a l'agulla ràpidament. Calia endegar uns Serveis de Cultura que alhora ens servissin de distracció en les hores de lleure del soldat, i recordessin l'existència d'una ànima catalana. Per això malden els Serveis de Cultura al Front. Ben aviat es conjuntava una idea, es la concebre una obra i foren possibles les realitats.

Fou apareix a tots els fronts republicans on lluiten soldats catalans—que en tots els sectors lleials—el primer exemplar de l' "Amic", publicació editada pel Departament de Cultura de la Generalitat. És una obra de govern. No tendeix a incutir a ningú cap doctrina determinada. Ha nascut per a servir a tots els catalans. El seu contingut ha plujat extraordinàriament tot el que hi hagué per tal com està el moment de tota demagògia i no admet cap mena d'estrès. Els nostres poetes i els escriptors hi glosen les glòries de la nostra Pàtria. El desfici dels trobadors de més prestigi. El soldat català hi té accés per tal de publicar—hi les seves impressions o narracions—hi alguna cantalla de campanya.

Dóna bo de veure amb l'avidesa que el combatent català devora el contingut de l' "Amic". Sap que és la Pàtria que li parla a través d'aquelles pàgines. Aquella Pàtria que va abandonar per arribar a la seva defensa i que vol veure encarnada; que l'horroritzava de pensar que l'enemic la pogués petjar.

El delit amb que el soldat ha rebut aquesta publicació es cospa en un instant. Cal només que passeu pel carrer Claudio Coello, 18, on hi ha instal·lada la Delegació de la Generalitat a Madrid; i si coincideix amb el dia d'arribada de les saques de Barcelona, veureu que els soldats acudeixen a la redacció del darrer número. El mateix passava a la Llar del Combatent que els catalans posseïm al carrer Serrano, 23. En ambdós locals es distribuïa gratuïtament a tots els soldats catalans. En llur-ar-lo-el, no es recollí en més que poques.

ALEMANY

Comentari setmanal de la guerra

EXERCIT DE TERRA

Les forces al servei del feixisme estranger començaren dissabte, al sector de l'Ebre, una violentíssima ofensiva que ha prosseguit durant les darreres jornades amb la mateixa intensitat.

En els rabiosos atacs que desencadenen ininterrompudament, els exercèits feixistes posen en joc tota classe de maquinària bèl·lica, entre la qual s'hi troba la que ultimament han tramés els governs d'Itàlia i Alemanya per tal de donar caràcter decisiu a les batalles que aquests dies s'estan lliurant.

Però Hitler i Mussolini, Franco i tots els seus traidors, fallen una vegada més en pensar que el nostre poble pot ésser dominat. Les impressionants quantitats de metralla que els avions i l'artilleria dels invasors segreuen sense parar contra les nostres fileres no ha servit en absolut per a crobarar la moral dels nostres heroics combatents; ans el contrari, els ha fet reaccionar amb ímpetus més formidables encara que els ha permès ocasionar a l'enemic un nombre de baixes formidable, sense que els objectius senyalats pel comandament estranger fossin assolits.

A les línies republicanes, els actes d'heroisme es compten per milers. Res no ha pogut minvar l'entusiasme, el coratge i la fe en la victòria dels nostres abnegats lluitadors. El seu temps ha estat posat a prova, i una i mil vegades han sabut respondre com aquells gegants que el president de la Generalitat deia que havia d'ésser cada home.

Aquests combats que tenen per escenari els fronts de l'Ebre són, indiscutiblement, els més formidables que s'han lliurat d'ençà que la guerra dura. Itàlia i Alemanya tenen necessitat de treure's l'espina que tan profundament li claven els combatents de l'Exèrcit Popular fa unes setmanes. I per a aconseguir-ho han reforçat els exercèits que tenen en territori rebel amb nous contingents d'homes i amb nou material. Durant tot un dia, 164 aparells de gran bombarder han actuat intensament damunt la mateixa posició, alternant-se amb canons que s'han dedicat a anetralar les nostres línies. Malgrat això i malgrat els tancs que disposen, l'enemic veu frustrats tots els seus plans. Els insignificants atacs que ha pogut realitzar no el compensen de cap de les maneres de les pèrdues enormes que en els darrers combats han sofert.

A llevant, els feixistes han portat a cap diversos sops de ma, els quals han estat totalment rebutjats pels nostres combatents. Solament en una d'aquestes tentatives aconseguí ocupar una petita posició: Rincon de Juan Gordo. Les baixes que ha sofert en aquest sector són també crescentes.

Al Centre, en el sector de la carretera de Las Rozas a El Escorial, hem reconquerit uns posicions dominants, i al de Madrid ha estat volada una mina pròpia que ha destruït un edifici ocupat pels facciosos, així com els seus assentaments avançats d'armes i municions.

Fraus d'Extremadura hi ha hagut poca activitat. No obstant, les forces republicanes han millorat llurs línies, apoderant-se de tres cotes i del vèrtex Trujillo.

A Andalusia, un intent faccista no tingué altre resultat que les baixes vistes que el número elevadíssim li produïren els nostres soldats.

AVIACIO

Com cada setmana, mentre els aviadors republicans s'han dedicat a bombardejar concentracions enemigues, sense apartar-se un sol moment dels objectius estricteament militars, els "alemanys" han sembrat la mort entre els éssers indefensos de les poblacions civils. A més de les dones i infants que en el transcurs d'aquestes set darreres dies han assassinat vilment, han portat la seva brutalitat fins a un tren-hospital que es trobava al sud de Barcelona, fins a un hospital d'infectiosos i fins a un establiment de la Creu Roja.

Les poblacions que han estat víctimes de la barbàrie feixista ultimament són Barcelona, Tarragona, Guixols, Bellvei del Penedès, Palamós, València, Alacant, Sagunto, Torrevieja, Aguilas, la costa extrem nord de Catalunya i altres diversos pobles de la costa catalana.

Dos altres vaissells de la Gran Bretanya han estat bombardejats pels avions italo-alemanys: el "Marvia" i l'"Ilgkey". Els produïren avaries i víctimes, entre les quals hi figura un subdít britànic, mort en el darrer.

En combat, hem abatut un bimotor Heinkel III, un altre bimotor sense identificar, cinc Messerschmitt, catorze Fiat i tres altres aparells no identificats. Pel foc dels antiaeris ha caigut un bimotor Heinkel III, i per artilleria de terra, un Fiat. Total, vint-i-sis aparells. Nosaltres n'hem perdut onze.

LES TRANSMISIONS

En iniciar-se la formació del nostre avui ja gloriós Exèrcit Popular, amb els contingents de les Milícies que en els primers moments de la rebel·lió foren front als militars traidors a la seva pàtria, simultàniament als quadres d'infanteria, cavalleria i artilleria, anaven forjant-se els grups auxiliars, destacant d'entre aquests, sense desmentir els altres, el de Transmissions.

Aquest, de totes maneres, defugit el concepte d'auxiliar, ja que les característiques militars modernes fan d'ell un complement imprescindible de les forces d'acció directa.

En l'engranatge que uneix els recursos de la complicada maquinària d'un Exèrcit modern, sense aquest lligam és indiscutible que la seva eficàcia quedaria enormement mermada, ja que sense una direcció comú, una part quedaria desconnectada de l'altra, impedit o dificultant quan menys la necessària acció de conjunt.

Imaginem-nos un cos humà (Exèrcit), un sistema nerviós (transmissions) que estés en totes direccions porta al cervell (Estat Major) totes les vibracions, per insignificants que siguin o puguin semblar. De quins mitjans se serviria per a cursar les ordres pertinents, si aquest sistema no funcionés?

Pensem, doncs, el que representen, en el sentit pràctic que l'Exèrcit ha de tenir, les emissions, l'òptica, les xarxes telefòniques, etc., i veurem que venen a ésser les artèries per les quals flueixen les ordres i els avisos que poden esdevenir l'èxit d'una operació.

Respecta aquestes línies que veus esteses pel sòl, l'aliment com si estiguessin abandonades, però que no ho estan, puix que són posades i vigilades per aquesta heroica anònima del servei de Transmissions, els quals, igual que el

TREBALL

L'ARC DE BARA

A 20 quilòmetres de la immortal Tarragona s'alça el magnífic arc de Bara, que fou construït en senyal de pau entre onces tribus veïnes o com a limit entre les mateixes. Es, sens dubte, el més bell dels arcs romans conservats a la Península. La seva única arcada s'alça, esbelta, flanquejada per quatre pilastres acanulades. La inscripció diu haver estat aixecat per Lucio Licinio Sura, espanyol influent a Roma i amic íntim de Trajà. Es, doncs, obra del segle II a. de C. Sota la seva arcada elegant passa, molt a prop del mar, la carretera de Barcelona.

RESISTINT VENCEREM

MONLLAU

LLETRES DEL FRONT

Així cauen els herois!

Vicens Usachs López. Un altre camarada. Un altre germà desaparegut. Un altre heroi caigut. Una biografia... Crec que ja n'hi ha prou que l'home doni la seva vida per la Pàtria. Però l'heroica actuació de Vicens d'ençà el memorable 19 de juliol mereix destacar-se.

Va ésser Usachs un dels centenars de milers de fills del poble oprimint, que voluntàriament empenyà les armes per a defensar Espanya de la traïció.

Com tants d'altres, va imposar el seu fusell victoriós a l'allau d'assassins el novembre, aquell novembre fregit i gris, es llançava a la conquesta de Madrid, la capital trivista i gloriada.

Com tots els seus defensors, Usachs va a fer carn de la seva carn el NO PASSARAN! Amb el seu heroic comportament, va palesar-ho a bastament.

El febrer corre animats darrera les hordes covardes de Mussolini, les quals fugen esporàdicament pels camps de l'Alcàntara en les històriques jornades de Guadalajara, d'amarg record pel fàl·lid creador de les no menys fatídiques "camisetes negres".

D'allí marxa Usachs, ascendint a caporal, al front de Terol, on va revelar les seves admirables dots de militar a través de diverses accions, per la qual cosa fou promogut i ascendit a sargent.

Més tard és destinat a la 216 Brigada, en la qual, pels seus gloriós mèrits de guerra, li és concedit el grau de tinent.

Torna a Terol, on s'havia format militarment. Aquesta vegada, però, hi va formant part de la 216 Brigada. En ella treballa i lluita incansablement.

Les seves actuacions a Terol responen plenament al seu brillantíssim historial. A Extremadura després, i més tard a Còrdova, segueix ocupant dignament el lloc d'heroi que la nostra guerra li tenia reservat. Comparteix amb tots els perills i com tots sent dintre seu el mateix afany de lluitar coratjosament, superant-se cada vegada en el sacrifici.

Ordre de marxa de la Brigada.

Llevant!

Vicens sap el que això vol dir. El Govern, el nostre Govern, ha donat la consigna.

En una tarda daurada de juliol ha caigut el nostre germà. La seva sang generosa llisca pels pedregams tolencs.

La 216, la nostra Brigada, ha perdut un altre home. Nosaltres, un camarada. Quelcom més, potser, que això. Ha caigut com cau en els valents: amb la satisfacció deure complert.

Així ha caigut. I el seu cos, junt amb els d'altres germans, formen una barrera. Per allí, per on és ell, no passarem!

Les seves mans crispades es claven a la terra. En el seu darrer moment no va voler que li prenguessin. I allí la té, a les seves mans.

Ha donat tot el que podia donar de si. Com a soldat i com a lluitador. Els seus, tots nosaltres, tenim un exemple davant els homes com Usachs. Ell ens ha ensenyat com es compli i com es cau.

Et recordarem Vicens!

La 216 Brigada promet no deixar estèril la sang dels seus herois. De tot els herois.

Has caigut en terra feréstega i estèril, però la teua sang donava llavor.

FRANCISCO XAVIER FUENTES

En campanya.

"Més all, més lluny i més de pressa que ningú".

Per F. de F. SORIA

Edicions Nova Joventut ha iniciat les seves tasques editorials amb la publicació de "Més all, més lluny i més de pressa que ningú", escrita pel nostre estimat camarada Francisco de F. Soria, actiu reporter del nostre fraterno "Triball", de Barcelona.

Amb la seva paraula senzilla, amb la seva narració hàbil i amb el seu llenguatge pulcre i dinàmic, Soria glossa el vol en que l'aviador soviètic Levanevski trobà la mort.

Tot el llibre és un cant magnífic al gran país germà—al qual el camarada Soria es troba en aquesta moments—, que impulsa tots els seus esforços pel llibertat de la Pau, del Progrés i de la llibertat.

PROBLEMES INSOLUBLES

LA UNIO DELS POBLES D'ESpanyA

Les qüestions particulars nacionals dels catalans, bascos i gallegos estan lligades vitalment amb la qüestió nacional de tota Espanya. S'han convertit en qüestió particular de la guerra democràtica de tota Espanya per la independència. Els interessos nacionals específics, la petita pàtria dels catalans, bascos i gallegos s'ha convertit en part inseparable dels interessos nacionals.

3

L' hora de les màximes responsabilitats

DURANT aquesta darrera setmana la situació internacional s'ha mantingut en el mateix to de gravetat i de pesill que l'anterior.

La gran conflagració podrà o no podrà esclatar; però tots els països prenen les mesures pertinents per si les desmesurades i temeràries ambicions d'Hitler desencadenessin la guerra no trobés a ningú desprevingut.

El dictador alemany, xantatgista mil per cent, dedica totes les seves activitats en un sentit impresionista, l'insistència en el qual l'ha col·locat fa en una postura que cada dia se diu ja més difícil i que tant per un cantó com per l'altre, pot resultar-li de conseqüències catastròfiques, el mateix pel que fa referència a ell com per que afecta al feixisme en general.

Hitler es troba en un carreró que les democràcies poden fer que no tingui sortida. En el terreny de les armes, el "fulgur" ha vist ben clar que les seves probabilitats de vencer no arriben ni a tenir cotització. Tot el seu gran apavell bèl·lic que ha mutat provocativament durant les darreres setmanes no ha produït els efectes que perseguia. Comptava en que la tolerància que per feblesa o pel que sigui li han tingut fins ara els països democràtics, li permetria cometre contra Tàboosolviàgia el crim que contra el poble austriac perpetraven ja algun temps. Però s'ha equivocat. Les concessions han arribat al seu límit—nosaltres creiem que aquest límit ha estat ultrapassat ja de bon tros—i els qui fins fa poc feren possible la monstruosa política de primà a l'agressor, ara han tingut aquell gest enèrgic que en el seu moment oportú hauria impedit que es cometessin injustícies de les quals la Història en farà contra d'ells una gran acusació.

Si les febleses i les contemporitzacions de França i d'Anglaterra han estat funestes en tot moment, mai com ara tindríen unes conseqüències tan fatals. Solament seguint l'exemple admirable de la U. R. S. S. davant el Japó poden evitar que el feixisme acabi per imposar un domini que inevitablement tindrà com a final la tragedia més espantosa que el Món ha conegut.

El rellotge del vell continent senyala l' hora de les màximes responsabilitats.

LES LLETRES

"Espionaje en España"

El llibre "Espionaje en España", de Max Rieger, és una verdadera recopilació de documents acusadors, còpies fotogràfiques dels autèntics documents que palesen d'una manera ben clara quines eren les activitats del trotskisme a la nostra república.

Dedica la primera part a descriure l'actuació concreta d'espionatge del P. O. U. M. i les còpies fotogràfiques dels documents demostren com el trotskisme constituïa la base essencial del treball d'espionatge de l'Estat Major de Franco; com es preparava a la nostra república la sublevació armada que estalla a Barcelona el 8 de maig del 1937.

Recorxa a la segona part del llibre com l'activitat del P. O. U. M., com a partit polític, no era més que la careta en que es presentava davant les masses per a enganar-les amb el seu revolucionarisme de paraula i convertir així els nostres obrers i camperols, els nostres braus lluitadors, en instruments del feixisme internacional.

El que tingui ho hagi tingut algun dubte sobre les acusacions que el poble espanyol i la justícia republicana han fet al P. O. U. M., veurà demostrat en les pàgines d'aquest llibre com l'actuació d'espionatge respon al seu treball d'agents d'avangarda en les files obreres del feixisme internacional.

Aquest llibre escrit per Max Rieger té el gran valor de demostrar documentalment als escèptics quina és l'actuació trotskista. L'autor, combatent de les Brigades Internacionals, militant del Partit Socialista francès, fa una crida a tots els antifascistes per a posar en peu la vigilància més acurada per a no permetre que aquest enemic actual en els nostres medis; per a descobrir els que s'hagin infiltrat. La lluita contra el trotskisme no ha d'ésser patrimoni exclusiu de cap sector antifascista. Tot el poble espanyol, tots els antifascistes del Món han d'extremar la vigilància per a evitar que aquests elements, agents del feixisme, pagats per la GESTAPO i la OVRA italiana, llepapes fastigosos dels butxins de la internacional negra, puguin penetrar a les nostres organitzacions.

Per a accelerar la victòria sobre el feixisme cal que tinguem la major vigilància als seus agents de la nostra república.

COSTA

POBRE Dorotini! Els rojos li han robat quatre bales a una cama i ha quedat un braç.

Fel·li d'ell, que ja estarà inclinat a retirar-se.

(Nostre Noticiari de Barcelona.)

VEGI' ELS DOS NUMEROS ANTERIORS

Ayuntamiento de Madrid

MUSSOLINI.—Bé, el recista; però de quina recast?

UN COMISSARI ENTRE ELS SEUS SOLDATS

Els soldats s'aixequen al pas del comissari. Aquest s'atura a parlar a tots els grups. La unitat ha de prendre part en les operacions i el comissari vol veure l'estat d'ànim dels combatents. La majoria d'aquests són xicots voluntaris. Estan angriscats i impacients per a entrar en foc.

El comissari parla alegrement amb ells. Ells demana quina impressió els han produït les darreres operacions. Excel·lent! Els uns veuen en elles la manera d'aturar l'ofensiva del feixisme de Llevant. Altres hi veuen l'inici d'una gran ofensiva que ens ha de dur a les nostres antigues línies d'Aragó. Altres, la possibilitat de tornar a veure llurs famílies, que havien quedat a pobles presos pels invasors i ara alliberats.

—Tu, què fas?—demana a un xicotet.

—Sóc enllac.

—Ja tens bones cames?

—Ja ho crec!—diuen els companys de l'interpel·lat.

Es un gran corredor.

El comissari és un home que ha voltat pertot arreu. Demana als soldats d'on són i quasi sempre els pot parlar de llurs pobles; els parla de gent que coneix i sovint resulta que aquests minyons l'havien vist.

Parla català als catalans; valencià als valencians i castellà als altres.

Tres soldats estan jugant. En veure el comissari queden un xic sorpresos i interrompen el joc.

—Seguiu, seguiu—diu el comissari.

I es queda mirant-los.

Continuen el joc, però es coneix que estan atabalats i no s'entenen.

Pleguen.

—Bé, home, bé—fa el comissari.

I després d'una pausa els demana:

—Ja sabeu llegir i escriure?

Els tres jugadors estan confusos. No gosen a contestar. A la fi un d'ells es decideix a dir:

—Jo sé signar.

—I tu?

—Jo, no.

—I tu?

—Jo, tampoc.

—Un dia que es va quedar sense pare als vuit anys i que als deu ja treballava.

El comissari explica, amb un to amable, que ell va quedar sense pare als sis anys; que la seva mare tenia altres sis fills, el més gran dels quals tenia catorze anys; que als set anys va haver de treballar; que no va poder anar mai a l'escola, però que taimatex, va poder aprendre d'escriure.

—Quina edat tens tu?

—Trenta quatre anys.

—Com jo.

Aleshores el comissari explica a tots els soldats que s'han congregat al seu voltant per a sentir la paraula del comissari que la incultura és un dels mitjans del qual se serveix el capitalisme per a mantenir esclavitzat el proletariat, i aconsella als analfabets de dedicar les hores de repòs a l'estudi.

Dóna uns cops a l'espatlla d'un dels analfabets, que està tot confús i li estrena cordialment la mà. L'estreny, també, als altres dos. Un d'aquests li diu en veu baixa:

—Estigues tranquil.

El comissari continua la seva passejada entre els soldats. Forma una gran rodalla amb els que estan en repòs. Seu a terra, enmig d'ells, i comença una conversa. Els parla dels treballs.

En general els soldats tenen una bona base política. Coneixen l'abast de la lluita; tot el que ens hi va.

—Sembla que aviat entrarem en operacions diu el comissari.

—Tant de bo fos avui mateix.

—Ja veurem si feu quedar bé la Divisió. Ja sabeu que té un historial brillant que cal continuar.

—Ja ho crec que el continuarem!—criden diversos veus.

Els artistes de Hollywood prometen a "Pasionaria" ajudar-nos encara més

A Hollywood, l'Espanya republicana té molts i molt bons amics, amics que no coneixem personalment, però que mantes vegades hem mirat al llenc. Avui són ells els que tenen una veritable admiració i simpatia per nosaltres, i no ens ho demostren amb paraules, sinó amb fets, esdeveniments per a nosaltres tan eficaços com el seu odi al feixisme són cada dia.

De bell antuvi, els agents de Franco, renen per arribar fins a ells notícies que contenen les més infamants calumnies contra la República, cosa la qual no els val, durant algun temps, un cert desconcert entre els artistes de Hollywood. Però avui ja saben tan certament del que ha succeït i del que ens encara. I el resultat és ben clar: en les proves inequívocues de simpatia i solidaritat que arriben constantment a la nostra terra.

Fa algun temps, un grup d'artistes de Hollywood va demanar a la nostra camarada Dolores Ibárruri unes fotografies dedicades, i ara, en sobre-les, li han escrit una carta en la qual es manifesten molt satisfets per haver estat així en llurs desitjos i per haver rebut la tació personal de qui és avui un símbol en la lluita per la democràcia i la llibertat.

—Això—diuen al final de la carta—servirà per a animar-nos i estimular-nos encara més en el nostre treball.

Entre aquests amics d'Espanya s'hi troben figures tan destacades com, Crawford, Miriam Hopkins, Bette Davis, Nancy Carroll, Frederic March, i Chot Tné, James Cagney i Robert Montgomery.

MADRID-CATALUNYA

Por JOAN VALLESPINOS

El problema de les nacionalitats oprimides és analitzat en tota la seva amplitud per la ciència que respon al nom de marxisme.

Nosaltres, com a marxistes, hem de reconèixer l'existència del problema nacionalitari de Catalunya i d'altres nacions que per l'idioma o per altres trets de configuració econòmica puguin esdevenir una personalitat col·lectiva dintre el concert universal dels pobles lliures.

El fet, però, d'assistir a unes campanyes de catalanització sistemàtica, de sectarisme de partit, no pas d'interès general per al conjunt del poble de Catalunya, ens ha de fer-nos sortir al pas del confusionisme que aquestes campanyes poden produir en l'ànim dels nostres combatents que amb el nom de Catalunya gravat al cor es batien en terres de Castella, en aquest admirable i magnífic front del Centre.

El separatisme català fou un arma de combat poderosíssima en temps de la dictadura i de la monarquia. Al proletariat hispànic li interessava que Catalunya, amb la seva densitat de treballadors, aixequés bandera de rebel·lia contra l'opressor i dominador del centralisme de Madrid. La lluita per les llibertats catalanes, era incorporat al programa social més audaç d'aquells temps. El marxisme, que enmolliava la seva dialèctica en el moviment de les coses i de les classes, encoratjava el sentiment nacional, no pas en el sentit nacionalista del mot, sinó en la seva plenitud alliberadora, profundament renovadora, essencialment progressiva. Avui, però, les circumstàncies no són pas les mateixes. Cal tenir la suficient agilitat mental per a copsar què és allò que determina la posició de Catalunya enfront de la invasió. Lluitar separatament? Arriscar-se en divisions sectàries, susceptibles de provocar la ruptura entre uns i altres?

No. La nostra època és la mateixa sort de la resta dels pobles hispànics. Diguem-ho ben alt. És tota la Península, són totes les nacionalitats, són tots els homes que en elles hi conviuen, l'objectiu primordial de la cobrança estrangera. És que seria respectada la personalitat de Catalunya? És que Franco, fidel vasall de les intemperàncies mussolinianes, pensa donar un tracte de favor a Catalunya si s'opodera de València, de Madrid, de la part del Sud? És que els catalans hem vacil·lat en aixecar trinxeres als fronts d'Aragó, en fortificar la capital de la República, en complir la consigna de "resistir" a la zona lleuantina? És que els camarades que han travessat l'Ebre, soldats intrèpids i coratjosos, no parlen l'andalès, el castellà, el basc, el valencià, el català? No hi ha res que ens pugui separar. Catalunya no pot plantejar avui qüestions que es desvien de la idea suprema: guanyar la guerra.

Cal dir, amb Durruti, que renunciarem a tot menys a la victòria. El poble de Catalunya està convençut que sense la unitat de tots els pobles antifeixistes, que sense el lligam espiritual i polític d'una i altres, el triomf de la nostra causa és utòpic i massolable.

I pensem també que Catalunya, la voluntat col·lectiva dels catalans, no vol dir pas l'opinió o el criteri d'un sector polític determinat. El proletariat, la pagesia, els combatents, els intel·lectuals, la pròpia petita-burguesia, saben que el seu destí està subordinat al destí del conjunt d'Espanya, de la totalitat d'aquest mosaic de pobles que són diversos i una mateixa cosa, que formen part voluntàriament de la família antifeixista per tal d'obtenir junts la victòria, i conjuntament també crear les condicions per a un esdevenidor que ens independenzi del jou estranger i que defineixi la personalitat de cada un d'ells en la forma de govern més adient a la respectiva indissoluble i racia.

El nostre partit, per boca del seu secretari general, camarada Joan Comorera, ha dit repetides vegades que la unitat de Catalunya amb la República és un dels aspectes bàsics que deriva cap a la realització d'altres punts, lligats i relacionats amb l'essencial, que és de la unitat abans esmentada.

Combatents i antifeixistes de la retaguarda! Per Catalunya i la República, endavant!

treball A LES TRINXERES

Dels fronts de nostre comarques, d'Extremadura, del Centre, d'Andalusia, de tots els de la zona Centre-Sud, van arribant-nos muntades de cartes de combatents catalans. El nombre i el contingut de les que portem rebudes és el millor premi que se'ns podria otorgar. Hem recollit en el nostre esforç, amb que els nostres heroics combatents es cobrien diàriament de glòria i estoren el Món Sempre creuats que fem poc per a compensar-los com es mereixen. Per això el nostre esforç volem que sigui més gran cada dia, com més gran és cada dia el braó que els nostres gestos heroics defensors posen en la lluita per a foragitar l'invasor i assolir la independència d'Espanya, i amb ella les llibertats de la nostra amada Catalunya.

En complau molt, després d'haver llegit TREBALL, aquestes ratlles de sincera felicitació; felicitació sense literatura, però sincera, d'un combatent.

Mai com ara, en els 19 mesos que porto lluny de Catalunya, m'he sentit tan prop d'ella. Ademés d'una necessitat, era un viu desig de la majoria de catalans que lluitem al Centre, Llevant, Andalusia i Extremadura, de tenir un amic espiritual i un lligam que ens unís més i més a l'essència de la nostra estimada Catalunya. —Pau Ricomà.

No us podeu pensar, camarada director de TREBALL, la impressió que ens ha produït el vostre setmanari a tots els catalans que formen el 166 batalló de la 42 Brigada Mixta. Naturalment que els primers números, degut segurament a la manca de costum dels que el componen, ha sortit al carrer plens d'errades, que moltes vegades feien canviar tot el sentit de la paraula que el seu autor li havia volgut donar. Sembla, però, que aquesta petita falla es va esmentar, el qual ho hem pogut comprovar en el número d'aquesta setmana.

Ens ha satisfet plenament la seva composició, la qual s'assembla molt al nostre òrgan de Barcelona. La mateixa capacitat, el mateix format, etc. En una paraula, com us dic més amunt, ens ha agradat moltíssim.

Les cançons que aneu inserint a TREBALL fan revivir a la nostra ànima, un xic adormida ja pel temps que portem fora d'ella, dies de benestar i d'alegria. Ens fan molt de bé. Prosseguiu en aquesta tasca, empresa, ja que tots els catalans sabem agrair-vos com es mereix. Totes aquestes cançons de que us parlo fan que quan ens trobem reunits un grup de catalans ens posem a cantar-les i retem d'aquesta manera un homenatge meregut a la nostra terra.

TREBALL, doncs, ha vingut a omplir un buit que ya feia temps es deixava sentir en el nostre Exèrcit del Centre-Sud. —Alfonso Saura.

"Veig visions? No; és la realitat... Estic llegint TREBALL a les terres andaluses, que és com dir que tinc un boc de Catalunya—d'aquesta terra amada que ha sapigut sempre donar herois a la causa de la Llibertat i de la Democràcia—a les mans.

Bé, companys; rebu la meua més sincera felicitació per l'encert que heu tingut en publicar TREBALL a Madrid, i que en aquesta edició de Madrid trobem tots els catalans, separats circumstancialment de Catalunya, l'amic que ens aconselli i estimi lluny d'ella. —R. Larray Puente.

"He tingut una gran alegria en poder follejar un periòdic català (TREBALL), que ens ha fet recordar la nostra volguida Catalunya, de la qual fa catorze mesos que n'estem separats, en compliment del nostre deure de bons catalans. —Joan Puigol."

Units tots, lluitant i tenint fe en la victòria, ni la República ni Catalunya poden ésser vençudes.

F. CARRERAS

BRAMS D'ASE NO ARRIBEN AL CEL

UNA destacada personalitat de La Corunya, que ha aconseguit escapar dels enemics, ha explicat una anècdota curiosa.

Prop d'El Ferrol existia una ermita de la Verge del Chamorro. A la primavera del 37, uns aristòcrates de La Corunya anaven a demanar a la verge l'extermini dels "rojos". Aquell mateix dia la Gloriosa enfonsava el creuer "Española". Uns mesos després s'organitzà una peregrinació semblant, amb la qual coincidí l'enfonsament del "Baleares".

A partir d'aleshores, els qui anaven a donar les gràcies a la verge eren els obrers i els camperols, en vista del qual ha estat tancada l'ermita.

La Verge del Chamorro ha deixat d'ésser sant de la devoció dels facciosos.

Inquietud és el que manca quant les coses marxen lent.

Inquietud és el que precisa quant la dolça comoditat innata a la nostra condició d'humans ens tenta.

Inquietud és l'única cosa que fa pujar a la superfície els valors amagats; que quan no són patrimoni social són tresor inservible que si s'amaga és per que un té la condició del lladre; i si es tenen i no se sap, pot ésser per indolència; però fonamentalment és perquè l'època i l'ambient que hom viu estan mancats d'aquella inquietud que fa revivir totes les coses.

Fem doncs, viure aquesta inquietud de manera que ningú pugui sostreure's d'ella.

Ni la nostra època, ni l'hora que vivim, estan mancats d'aquesta inquietud. Per tant, o s'és la bèstia amorfa que ni sent, ni estima, ni viu, o se sent l'inquietud, i junt amb ella es pensa, es lluita i es treballa.

No pot ésser que si es té carn i ossos, si s'estima a la mare i al propi consient, es visqui insensible a la senzillesa, però acusadora, pregunta a formular-se cada dia de "¿qué has fet tu avui per la guerra?"

No és possible que qui estima la vida, la companyia o l'amic lleial que sempre

LA TASCA DEL COMISSARI EN EL 13 BATALLÓ DISCIPLINAR

Ja fa uns quants dies que s'han inaugurat les tasques i el funcionament del Comissariat en el Batalló Disciplinari del XIII Cos d'Exèrcit, i ja, en les primeres visites i tertúlies efectuades a les companyies, s'ha deixat entreveure la tasca constructiva que aquest Comissariat està orlatat ha desenvolupar entre els soldats que integren dita unitat.

Per tot hom ha d'ésser conegut que aquest Batalló Disciplinari està integrat únicament i exclusivament per lluitadors antifeixistes que han tingut la dissort de incorrer en el greu error o en la fatal lleugeresa de cometre faltes més o menys greus en el servei, ja sigui amb el crebentament més mínim dels preceptes que les ordenances militars estableixen, ja perquè no han obegut o aconseguit les lleis que les autoritats del país decreten. La majoria d'aquests soldats republicans i antifeixistes s'han distingit en la lluita contra el feixisme des dels primers moments en que la reacció intentà trepitjar i privar al poble de les llibertats noblement guanyades a costa de grans sacrificis.

En totes les converses i diàlegs sostinguts amb ells he pogut fer-me càrrec i he quedat convençut que els contrariats en gran manera l'han obegut en moments confusos i desorientadors. Una guspira d'esperança omplena d'alegria el seu cor, i és que saben que la República és generosa als

antifeixistes i ha sapigut comprendre i fer-se càrrec de la situació en que es troben i els ha deixat una porta oberta per tal de que puguin rehabilitar-se en la seva situació militar anterior, si el comportament observat durant la seva estada al batalló és millorable, d'una disciplina de ferro i d'un esperit de subordinació i respecte envers els caps, model i exemplar; per això s'afanyen en complir amb el seu deure actual, posant tot el seu esforç i esperit d'antifeixista en el treball.

L'organització d'aquest batalló guai el seu curs normal, i és de dir que a no triga s'enfrontarà cara, en una franca i oberta lluita, tra l'enemic comú, fins que l'abast lliure per sempre més a la nostra amada pàtria de les grapes sagrades de l'invasor estranger i del missaire traïdor.

EL COMISSARI DEL 13 BATALLÓ DISCIPLINAR DE GUERRA

P. C., a 24 d'agost de 1938.

EL PARE PEDAC

—Què fas?

—Sí, mira, de ord, Ricman.

1714-1938

En la data de demà, els catalans hem de recordar amb emoció i estimul la gesta heroica dels nostres avantpassats, els quals, agrupats entorn del qui fou conseller en cap de la Generalitat de Catalunya, Rafael Casanova, defensaren les llibertats del nostre poble, preferint morir lluitant a viure esclaus sota el jou de Felipe V, el més tirs dels reis d'Espanya.

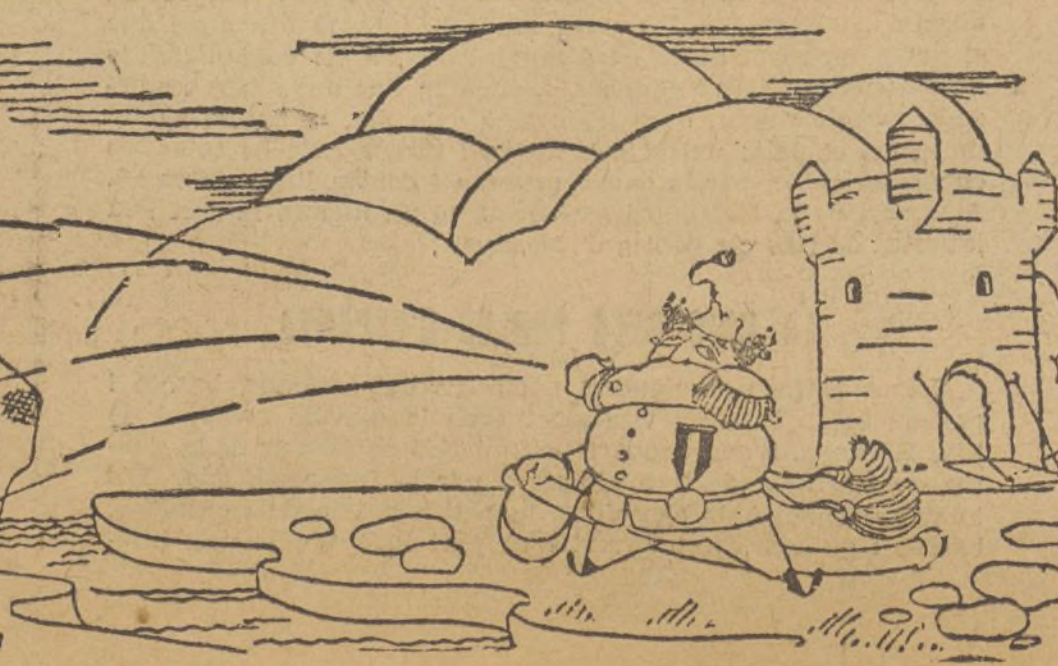
Es la tercera vegada que, durant la guerra que sostenim per desllurar la República de traidors i dels invasors italogermans, passa acompanyada pel fragor de la lluita aquesta data gloriosa de la història de Catalunya, que ha de donar més brànd als catalans en la lluita que sostenen contra els seus tradidionals enemics.

Avui com el 1714 els catalans veiem greument amenaçades pels heroics d'aquell 1714 i pel feix hitlerianu-mussolinee, les nostres més preuades llibertats individuals i col·lectives; i com l'any 1714 hem de seguir l'exemple d'aquells que davant els exèrcits de la més negra reacció saberen oposar-hi valerosament els seus pits per a fer pagar durament les llibertats de Catalunya, d'aquella Catalunya que encadenaren, però que no vengueren, perquè ningú l'ha vençut mai.

Es precisa que per ésser dignes heretius d'aquella Catalunya que reposen al Fossar de les Moreres anihelant els exèrcits al servei de la invasió, la qual cosa aconseguint resistint o coratjosament llur desesperada al·lus, per tal de poguer-los atacar demà amb tal coratge que els deixem totalment esmicolats.

Avui, resistint salvaguardem la nostra maravellosa terra de veure's vilment penjada pels invasors estrangers; salvaguardem la nostra bella parla de

DESAGRAÏMEN

AIXI PAGUES LA MEVA PROTECCIO?

Els combatents catalans a Rafael Casanova

Demà serà col·locada al peu de l'estatua de Rafael Casanova la corona amb que els combatents catalans de la zona Centre-Sud han volgut homenajar el màrtir de les nostres llibertats.

En la nostra pròxima edició publicarem els noms dels combatents que han contribuït a la subscripció que TREBALL ha obert amb aquest fi.